

DELAUSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 18.

V Ljubljani, petek 22. januarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 12. pritličje.

Ček. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalih izven Ljubljane 22.— Din, za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 3.— Din. Pri večjem številu objav popust.

Sodrug Dr. Ljudevit Perič

Po hudem trpljenju je umrl včeraj naš Perič.

Proletarski otrok je bil, sin železničarja-delavca je bil. V slabih razmerah, v pomanjkanju je zrasel naš Perič. Zgodaj je izgubil očeta, pa je zato tem bolj vzljubil svojo mater, ki je ob nizki pokojnini vzgajala svojega Ljudevita.

Ko je študiral še pravne nauke v Pragi, je že vstopil v socialistično stranko. Bil je pri nas med prvimi, ki so spoznali, da je tudi inteligentu mesto le v razredni stranki.

Izza tistih let dalje je Peričevo ime tesno združeno z zgodovino slovenske socialne demokracije. Socialni demokraciji je ostal zvest do smrti.

Ko je prišel po prevratu iz ujetništva domov, je šel takoj vneto na delo za stranko, od tega časa dalje začelja tudi njegovo bolj in bolj vidno in intenzivno javno politično udejstvovanje.

Slovenski proletarijat je cenil in spoštoval svojega Periča. Poveril mu je važne naloge in misije. Poslal ga je že takoj po prevratu kot vrednega zastopnika na prvo mednarodno konferenco dela v Washington. Obiskal je ob tej priliki tudi slovenske proletarce in njihove organizacije. Imel je nešteto shodov in sestankov širom Amerike. In, ameriški delavci, sodrugi se še sedaj prav dobro spominjajo Periča, kateri jim je ostal najboljši prijatelj.

Po povratku iz Amerike pa je poslala socialistična stranka Periča v občinski svet ljubljanski. S tem pa je začela zanj najvažnejša, s težkimi boji in žrtvami združena, pa vendar z najlepšimi uspehi kronana življenska doba.

Kot župan ljubljanskega mesta se

je zavedal, da je zaupnik in predstavnik delavstva, izkoriščenega in zapostavljenega ljudstva, da mora zato predvsem služiti njemu, da je predvsem njemu odgovoren za svoje delo. Znal pa je biti pri tem vendar strogo objektivni. Kot človek pa je bil itak srčno dober, kot sodrug, prijatelj zvest in udan. Kratka je ta karakteristika Periča kot bojovníka in človeka, a točna in dovelj zgovorna.

V težki dobi je županoval Ljubljani. Vse težave pa je odprotno prenašal in — zavedajoč se svoje velike naloge pa zaupanja, ki ga je vžival med svojimi somišljeniki in v javnosti, je odločno vztrajal na svojem stališču in pri svojem delu. Ustvaril je za Ljubljano mnogo koristnega in velikega.

V časih, ko so se naziranja v stranki križala, je znal Perič blažiti in zravnavati nasprotstva, združevati vse zdrave sile za nadaljne boje in uspehe. Ob njegovi smrti lahko povemo, da je nemala njegova služba, če je končno zavladala v stranki enotnost in složnost.

Težko je pisati nekrolog sodrugu in prijatelju, ki smo ga cenili in ljubili. Revne so te vrstice, — pero nam zastaja. Še bo prilika, da pišemo o njegovem delu.

Od nas je šel v dobi, ko smo ga najbolj potrebovali, v dobi, ko se proletarijat prerojen in združen zopet dviga, pripravlja na nove borbe in zmage.

Proletarijat ne pozabi svojih najboljših mož — ne bo tudi pozabil svojega prvega župana in vnetega sobojovníka v njegovih organizacijah.

S čustvom trajne hvaležnosti polagamo na njegov grob žarečo cvetko našega spomina.

najvplivnejšega radikala govore. Da bo on svetoval in rešil vsa pereča vprašanja za radikalno stranko.

Z veliko napetostjo pričakujejo, kako bodo rešili spor z Maksimovičem. Ta minister je dosledno nasproten Radiću in sedaj zavisi njegov izstop iz vlade od tega, kako sta se sporazumela Radić in Pašić.

Belgrad, 22. jan. Finančni odbor je po običajnem načinu sprejel proračun vrhovne uprave. Brez črtanja je odobril kraljevo civilno listo in apanažo princa Jurija, ki se po svoječasnih odredbi mahaja v Belju. Proračun za kraljevo civilno listo in princa Jurija apanažo znaša Din

24.180.000. Za narodno skupščino so določili Din 47.024.023, za ministrsko predsedstvo pa Din 2.923.940.

Pri proračunu pokojnin pa so seveda črtali in štedili. Še več. Zastopnik ministrskega predsednika Gjurčić je pri razpravi o tem proračunu izjavil, da bo vlada zahtevala izpremembo uradniškega zakona, predvsem v vprašanju zvišanja službenih let. Tudi je izjavil, da bo po novem uradniškem zakonu uradništvo samo moralo skrbeti za svoj pokojninski fond. Redukcija uradniških plač in prejemkov je torej nezogibna in le vprašanje je, kako se bo uradništvo tej nameri uprlo.

Preiskava falzifikatorske afere.

Budimpešta, 22. jan. Na večerajšnji seji so zahtevali socialni demokrati ponovno, da se sestavi parlamentarna komisija, ki naj preišče ozadje falzifikatorske afere.

Pod pritiskom svetovnega javnega mnenja je končno pristala tudi Bethlenova vlada na to, da se vodi

vzporedno s sodno preiskavo tudi s strani parlamenta preiskava, ki naj ugotovi in preišče predvsem politično ozadje gnusne afere.

V parlamentarno komisijo so izvolili 25 članov. Komisija bo pričela takoj poslovati in bo v najkrajšem času poročala parlamentu.

Pred upostavitvijo diplomatskih odnošajev med Rusijo in Švico.

Berlin, 22. jan. Pogajanja za upostavitve diplomatskih odnošajev med Rusijo in Švico, ki so bili vsled Vorovskijevega umora prekinjeni, so stopili v nov štadij. Posredovalno vlogo sta namreč prevzeli Nemčija in Francija. Kakor zatrjujejo, posreduje Nemčija po zaprosilu švicarskih

trgovcev, ki so morali doslej trgovati z Rusijo preko Berlina.

Po dosedanjih izgledih, se bo nasprotstvo med Rusijo in Švico v kratkem času poravnalo in tako bi odpadel najvažnejši razlog za rusko abstinenco na razorožitveni konferenci.

NOVA PREGANJANJA.

Beograd, 22. jan. Nepričakovano je aretirala belgrajska policija zopet več delavcev, poleg tega pa še bivšega poslanca dr. Novakoviča in dr. Simo Markoviča. Kakor Rumunija, tako se tudi Jugoslavija boji, da bo po komunističnem kongresu znova pričela komunistična propagandistična akcija. Vse to pa je le dobrodošel izgovor za brezmejno in nečuvno preganjanje delavskega razreda.

dr. Reinhold, gospodarstvo: dr. Curtius, ministrtvo dela: dr. Braun, pravda: Marx, vojska: dr. Gessler, promet: Krohne. Po krajšem posvetovanju so se izjavili za to listo centrumaši, nemška ljudska stranka in bavarska ljudska stranka. Tudi demokrati so sklicali sejo in z neznatno večino sprejeli predlagano ministrsko kandidatno listo.

RAZLASTITEV IMOVINE NEMŠKIH KNEZOV.

Berlin, 22. jan. Socialisti in komunisti zastopajo zahtevo, da se mora knežja imovina razlastiti brez odškodnine. Zato pa pripravljajo veliko akcijo potom plebiscita in kar je najvažnejše: izvrševalni odbor socialistične stranke je predlagal splošni nemški strokovni zvez, da naj posreduje pri komunistih, da bosta obe stranki v tem vprašanju nastopali skupno in obe predložili parlamentu en sam zadevni osnutek.

AVSTRIJSKI FINANČNI MINISTER O BREZPOSELNOSTI.

Dunaj, 22. jan. Finančni in proračunski odbor je imel včeraj sejo, na kateri je novi finančni minister razvil svoj program. Uvodoma se je finančni minister obširneje bavil z vprašanjem brezposelnosti in je pri tem povdaril, da bo z vsemi sredstvi podpiral akcijo, da se odvišno industrijsko delavstvo zopet vrne k poljedelskemu delu. Prav tako pa bo podpiral stremljenje onih, ki hočejo potom preselitve delavstva v Rusijo omiliti brezposelnost.

Komisar ministra za socialno politiko v Ljubljani.

Včeraj je prispel na podlagi Puceljeve zahteve in klerikalnega prosjačenja v Ljubljano odposlanec ministra za socialno politiko. Po ministrovem naročilu bo ugotovil vse „nerednosti“, ki so se zgodile v volilni borbi. Prav je, da je prišel ministrov odposlanec. Pričakujemo, da

bo z vso brezobzirnostjo razkril vse klerikalne in demokratske mahinacije.

Pazili pa bomo, da njegovo poslovanje ne bo prvi obrok na plačilo klerikalcem zato, ker bodo skoro sedeli v vladi.

Belgrad debatira.

VLADNE KOMBINACIJE. — CIVILNA LISTA. — PROTI URADNISTVU.

Belgrad, 22. jan. Vsak dan napovedujejo, da se bo skoro vrnili Pašić domov. Pravijo, da so se razmere v radikalnem klubu in v vladni koaliciji tako poostrile, da je razčiščenje položaja nujno in neodložljivo. Seveda pa se tudi o Pašićevem povratku pojavljajo in porajajo najrazličnejše kombinacije.

Eni računajo, da bo Pašić odložil ministrsko predsedstvo, drugi pa, da bo takoj po povratku zlomil

koalicijo in dobil volilni mandat. Še največ verjetnosti pa ima verzija, da se bo izvršila tekom bližnje bodočnosti temeljita pregrupacija političnih strank. Pregrupacija bi se tako izvršila, da bi se združile radikalna, radičevska, demokratska in muslimanska stranka.

Na delu pa so — kar je naravno že isle, da bi tako pregrupacijo onemogočile in preprečile.

Tudi o prihodu Ace Stojanovića

Pred sijajno zmago delavstva.

Sodrugji — pozor!

Povejte vsem volilcem, da so glasovnice, katere pošljejo po pošti krajevnim volilnim odborom, neveljavne! Krajevni volilni odbori so upravičeni sprejemati glasovnice na dan 2. februarja od volilcev, ki bodo glasovnice osebno oddali.

Glasovnice, katere prejme Glavni volilni odbor za volitve v Delavsko zbornico pred 2. februarjem 1926, bodo neveljavne.

Vse volilce pozivamo, da oddajo glasovnice našim zaupnikom. Te glasovnice bodo predstavniki »Združene delavske strokovne zveze« osebno oddali glavnemu volilnemu odboru v času med 2. in 7. februarjem 1926.

Ne trgajte oddajnih listov s kuverti! V kuverti mora ostati rjava glasovalna legitimacija in naša tiskana glasovnica: Glasujem za listo »Združene delavske strokovne zveze Jugoslavije«.

Volilni odbor ZDSZ.

Po pravi in zmagoviti poti — naprej!

Delavski razred Jugoslavije je od »Obznane« dalje izgubljal eno pravico za drugo. Mlada jugoslovanska buržoazija je hotela potom »Obznane« in drugih odredb izmозgati iz delavstva zadnjo moč, izsesati zadajo kapljico krvi za utrditev in povečanje svojega profita. Delavstvo je vedno bolj stradalo — vzporedno s tem je pa naraščalo število bank in profit poedinih podjetij. Pod izgovorom industrijske krize so kapitalisti začeli teptati zakon o zavarovanju in zaščititi delavcev, uvajati 10—12 urnik, uvedel se je 33% davek na ročno delo, Zveza industrijev je začela agitirati za ukinjenje Delavske zbornice, za poslabšanje bolniškega zavarovanja. Vlada je seveda šla industrijem na roko in je odpovedala vse kredite za invalidno in onemoglostno zavarovanje, češ, da naša industrija ne prenese izdatkov za preskrbo onih delavcev, ki so izgubili svoje zdravje v večdesetletnem delu za one, ki rajajo ob šampanjcu. Vsako leto je pomenilo nov križ za delavski razred. Socijalni položaj delavstva v Jugoslaviji je danes najslabši izmed vseh civiliziranih dežel na svetu, delavske plače najnižje, draginja pa najvišja. To je rezultat sedmletne »socijalne« politike vseh naših meščanskih strak, ki so se menjavale na vladi kakor svinje pri koribu. Vse: klerikalec, demokrate, radikale, samostojneže — zadeva ista krivda.

Dočim so vse te stranke nalagale vedno hušja bremena na delavstvo, so prihajale med njega ob vsakih volit-

vah s hinavsko, licemersko frazo o »skrbni za delavske interese«. In delavstvo se je v svoji večini res spozabilo tako daleč, da ga bodo spravili v nebesa tisti, ki so mu pripravili pekel, da ga bodo pobožali isti rablji, ki so spletli bič za njega. Manjšina delavstva je ohranila v vseh teh letih reakcije, demoralizacije in korupcije trdno zavest, da je mogoče zboljšanje delavskega položaja le potom utrjenja, povečanja in ozdravljenja delavskih razrednih organizacij, ki jih je začasno zlomil deloma policijski in podjetniški teror, deloma početje onih brezvestnežev z desne in leve, ki so smatrali, da je treba pri združevanju kapitalistov delavske organizacije razbijati in cepiti. Razredno-zavedna manjšina je v teh letih doprinesla čudovito žrtve za proletarski razred, trpela in krvavela v zavesti, da se mora delavsko gibanje prej ali slej povzdigniti, ko bodo spoznali delavci pravo reakcionarno lice demokratov, klerikalcev in drugih.

Taj proletarski stvari vedno vdani avantgardi se je tudi posrečilo združiti prej razcepljene strokovne organizacije. S skupnega strokovnega kongresa o božiču so pohiteli delegati v sto in sto krajev s klicem: Delavci, vkup! V enotne organizacije! Delavsko zbornico — delavcem!

Najprej osvojiti Delavsko zbornico, osvojiti prvo postojanko proti socijalni reakciji. Potem pa ne počivati, ampak naskakovati naprej, zasedati en streški jarek za drugim in zadaviti reakcijo! — To je smisel sedanjega volilnega boja v Del. zbornico.

Na eni strani: kapitalistična reakcija (demokrati, klerikaleci, radikali), na drugi strani združeno zavedno delavstvo. Na eni strani Zveza industrijev in bankirjev, na drugi strani Združena delavska strokovna zveza, ki zastopa vstajajoči delavski razred.

Delavstvo razume ta boj. **Bojno razpoloženje je na višku.** Sovražniki so presenečeni in stokajo in čivkajo po »Jutru«, »Slovenec« in »Nar. Dnevnik«. Delavstvo razume vznemirljivost gospode, delavstvo ve, da je na pravi in zmagoviti poti, kadar protestirajo klerikaleci in demokrati proti »rdečemu terorju«.

Če pomeni vstajenje delavskega pokreta rdeči teror, potem se strinjamo s »Slovencem«, da danes po vseh tovarnah zmaguje rdeči teror. **To je osvobodjenje delavstva izpod črnega in belega terorja.** To je kazen za one, ki so sedem let terorizirali delavstvo.

Sodrugji, te zadnje dni boja napišite vse svoje moči za veličastno zmago.

Razženite sovražnike delavskega razreda! Dvignite kvišku rdeči prapor!

Sramota!

V vsakem volilnem boju so ostra nasprotja med posameznimi strankami ali organizacijami skoro neizbežna. Mi, ki smo se udejstvovali že v neštetih volitvah, smo se navadili na marsikatero ostrost in presenečenje, vendar moramo priznati, da smo oslrmeli, ko smo izvedeli za najnovejšo podlost naših klerikalcev. Ta dična stranka, katero predstavlja v belgrajskem parlamentu 21 ukročenih tigrov, v Sloveniji pa 2 škofa, 28 kanonikov, 600 fajmoštrov, 1800 kaplanov, 800 mežnarjev in ministrantov ter cele garde marijinih »devic« in bratovščin, se je **ponizala ter prosila poslanca samostojne kmetijske stranke Puelja, naj skupno z njimi intervencira pri ministertvu za socijalno politiko Si:monoviću, da pošlje v Ljubljano posebnega komisarja, ki naj preišče in ugotovi, kako bodo naši sodrugji volili v imenu mrtvih, izseljenih itd.** Ta zastopnik ministra naj bi preiskal vse goljufije, ki jih baje vrše posamezne stranke, izvzemši klerikalnih goljufij seveda, ki so se izvršile v imenu svete vere in za katere je že vnaprej podan popolni odpustek.

Smešno! Klerikalna stranka prosi za milost edinega poslanca samostojneže, da si se na vsa usta hvali, kako je močna in mogočna.

Mi pozdravljamo sklep ministra socijalne politike, da pošlje v Ljubljano posebnega delegata in smo na to pripravljani. Gg. klerikaleci! Dajali boste odgovor za svoje mahinacije v tovarni Pollak, kavarni »Union« in drugje. Pripravite zagovor, kako so agitirali vaši kaplani, kako so grozili vaši delodajalci itd.

Zmagi v Delavsko zbornico se bo pridružila zmaga nad klerikalnimi sleparijami in intrigami.

Zaupamo v objektivnost belgrajskega vladnega zastopnika, vemo pa tudi, da samostojna kmetjska stranka, odušno njeni zastopniki, ne bodo reševali naših klerikalcev, ki so se nešteto krat posluževali proti samostojni kmetjski stranki istih gnusnih sredstev, ki se jih danes poslužujejo proti nam. Samostojna kmetjska stranka ima gotovo več socijalnega čuta in smisla kakor klerikalna.

Sijajna zmaga združenega delavstva v Guštanju.

O občinskih volitvah v Guštanju smo že obširno poročali v našem listu. Nedeljske volitve v Guštanju so pokazale, da je združeni proletarijat povsod na pohodu, da povsod zmaguje. Nasproti meščanskemu bloku, v katerem so bili najzagrizenejši klerikaleci poleg nemčur in avstrofilec poleg najvnetejšega jugoslovenskega supernacionalističnega orjunaša, je stala skle-

njena fronta razredno zavednega delavstva z leve in desne. Ta sklenjena fronta je porazila in pogazila to čedno družbo. Naša kandidatna lista je sijajno zmagala.

Naši sodrugji so dobili pri volitvah 13 mandator, vse ostale, v tem famoznem, vnebovpijočem bloku združene združene stranke, pa samo 4 mandate!

Tako je odgovoril zavedni Guštanj za naš poziv, tako zmaguje vsopovsod delavska enotnost, delavska razredna revolucionarna zavest!

Guštanjski župan se bo volil iz vrst naših sodrugov. Absolutna večina v Guštanjskem občinskem svetu je naša!

Prošli so časi zmed, nerganja in oklevanja, delavstvo stopa znova zmagovito na plan. Kdor bo skušal ustaviti ga, ali motiti v tem njegovem silnem enotnem pohodu, bo neusmiljeno pogažen.

Vse kaže, da je naša politična smer pravilna, da odgovarja nujni potrebi, da sloni na objektivni, pravilni presoji položaja. Proletarijat se je združil, in evo, že zmagujemo, že se zvija vsa gadja zalega naših odkritih in prikritih sovražnikov.

Silno probujenje in vstajenje delavstva pri borbi za »Del. zbornico«, sijajna zmaga pri volitvah obratnih zaupnikov na Gorenjskem, in sedaj še sijajnejša zmaga naših sodrugov pri občinskih volitvah v Guštanju. Ali niso to dovolj zgovorna znamenja, ali niso to dovolj glasni dokazi naše nove sile, naših novih, še hrupnejših zmag?

Povsod zmagujemo, in zmagali bomo prav gotovo tudi pri volitvah v »Del. zbornico«. Ne varajte se, pošte klerikalne in druge vam enake kapitalistične duše!

Guštanjskim sodrugom čestitamo na njihovem uspehu, ki je obenem lep uspeh vsega združenega razredno revolucionarnega delavstva.

Naprej!

Pravijo...

Klerikaleci so sprejeli ministrskega komisarja z vsemi častmi. Deputacijo so poslali k njemu in sam Zebot iz Maribora je vlekel to deputacijo.

Zebot je govoril v stokavščini, Gosar v jokavščini, Krenžar, kot gromovnik pa v kajkavščini. Vsa deputacija v zboru pa v lažavščini. Gospod komisar je bil vesel, da slovensko narečje tako lepo zveni in se tako grdo glasi...

Po tem zvočnem in sočnem solzenju, emerjenju in javkanju pa bo pričelo zopet blagoslovljeno grmenje in bobnenje prleškem, ljubljanskem, ribniškem in gorenjskem milem slovenskem narečju.

Zaeno pa grmenje proti vladi z nesocijalnim pojmovanjem, proti vladi nadaljnega izmозgavanja in obremenjevanja slovenskega ljudstva.

Charles Dickens:

Božična pesem

v prozi.

Scrooge postane pozornejši ko kdaj, ko vidi, da sede gospodar, ob katerem nežno sloni hčerka, z njo in njeno materjo k domačemu ognjišču. Ko misli, da bi ga lahko tako-le bitje, prav tako ljubko in nadebudno, klicalo za očeta in bilo pomlad v pusti zimni njegovega življenja, mu postanejo oči motne.

„Belle,“ pravi mož smehljaje se ženi, „danes popoldan sem videl starega tvojega prijatelja.“

„Koga neki?“

„Ugani!“

„Kako bi mogla? Kaj, ali ne vem?“ doda takoj in se smeje z njim vred. „Gospoda Scroogeja.“

„Gospod Scrooge je bil. Šel sem mimo okna njegove pisarne. Ker ni bilo zaprto in je imel notri svečo, sem se težko izognil, da ne bi videl. Družabnik, kakor slišim, umira in tam je sedel on sam, sam na vsem božjem svetu.“

„Duh!“ zaihti Scrooge umičen, „spravi me stran odtod!“

„Povedal sem ti, da so to sence stvari, ki so bile,“ reče duh. „Da so, kakor so, se ne huduj nad menoj!“

„Proč odtod!“ zavpije Scrooge, „tega ne morem prenašati!“

Obrne se proti duhu in videč, da ga gleda z obrazom, v kojem se na čuden način zrealijo delci vseh obrazov, ki mu jih je pokazal, se z njim spoprime in bori.

„Pusti me! Vēdi me nazaj! Ne straši me dalje!“

V borbi, če se lahko imenuje borba, pri čemer je ostala prikazen, ki ni nudila nikakega vidnega odpora, vsem sovražnim napadom Scroogejevim nedostopna, zadnji opazi, da gori njena luč visoko in svetlo. Na slepo spravi to svetlobo v zvezo z njenim vplivom nase, pograbi gasilnik in ga ji z naglo kretljivo povezne na glavo.

Prikazen se zgrudi, in gasilnik jo pokrije: to da naj tišči Scrooge pokrivalo še s tako silo, ne more zadušiti svetlobe, ki sije v neprekinjenem toku izpod njega po tleh.

Čuti, da je izmозgan in zlomljen od zaspanosti in da je doma v spalnici. V slovo še enkrat na vso moč pritisne gasilnik in roka mu omahne. Jedva še ima čas, opoteči se v posteljo, preden se pogrezne v globoko spanje.

Tretja kitica.

Drugi izmed treh duhov.

Ko se Scrooge sredi neznansko zateglega smrčanja zbudi in v postelji vzravna, da bi zbral raztresene misli, mu ni treba šele praviti, da bo bila ura takoj zopet ena. Čuti, da se je prebudil ravno o pravem času za sestanek z drugim slom, poslanim mu po posredovanju Jakoba Marleya. Ko pa zapazi, da ga je ob misli, katerega izmed zastorov bo odgrnilo novo strašilo, obšel neprijeten mraz, potegne kar sam vsakega posebej na stran. Nato zopet leže in sklene z vso napetostjo motriti okolič. Hoče namreč duha poklicati, brž ko se bo prikazal ter ne želi biti iznenaden in prestrašen.

Ljudje, ki se ne dajo od česarsibodi iznenaditi in se ponašajo, da znajo več kot hruške peči ter so običajno pripravljani na vse, naj pride, kar hoče, izražajo velik obseg svojih zmožnosti za pustolovino, češ da so zmožni vsega od nedolžne brce do uboja. Med tema dvema skrajnostima leži brez dvoma precej dolga in pisana vrsta stvari. Ne da bi hotel trditi o Scroogeju takih gorostastnosti, se prav nič ne pomišljam izjaviti vam, da je bil pripravljen na celo nepregledno kopico strašnih prikazni in da se ne bi bil bogzna koliko čudil, pa naj bi bilo prilomastilo karkoli od dojenčka do samega nosoroga.

Ko je tako pripravljen skoro na vse, pa ni na noben način pripravljen na nič; in zato se ga loti silen trepet, ko udari zvon eno, prikazni pa — odnikoder ni! Mine pet minut, mine deset minut, mine četrť ure, ne pride pa — nič. Ves ta čas leži na svoji postelji ravno sredi sijaja rdeče svetlobe, ki se je pojavila, ko je udarilo eno. Dasi le svetloba — ga vznemirja bolj od dvanaestice duhov, ker mu ni moči dognati, kaj pomeni ali kaj hoče. Večkrat se mu vsiljuje neprijetna misel, da nudi morda pravkar velezanimiv slučaj hipnega nehotnega vnetja, in to brez edine možne tolažilne okolnosti, da bi sam za to vedel. A naposled začne misliti — kar bi mislila midva najprej; zakaj nikdar ne pride v zadrego, kdor ve, kaj je v njej storiti in to tudi stori — naposled, pravim, začne misliti, da bi mogel biti skrivni vir te tajinstvene luči v sosedni sobi, odkoder se mu po nadaljnji preiskavi zdi, da izvira. Ker ga ta misel popolnoma obvlada, tiho vstane in drsa v brezpetnikih k vratom.

(Dalje prih.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Petek, 22. jan.: »Krpam mlajšiče, D. sobota, 23. jan.: »Periferija«, delavska predstava, izv.

Opera.

Petek, 22. jan.: »Aida«, A. sobota, 23. jan.: »Zvedave ženske«, B.

»Obrt gospe Warrenove.«

(Bernard Shaw.)

Občinstvo je premijero sprejelo z odobravanjem in razumevanjem. Kaj je namen gledališke umetnosti? Umetnost umetnosti? Umetnost zabavi? Ne prvo, ne drugo. Že Grki so nam za dobe Aristofana, Evripida, Sofokleja in drugih poudarili etični moment: očiščenje (katharsis), podvig srčne kulture.

Morda se bodo ljudje izpodtikali nad zvodnico Warrenovo. Toda tri resnice so tu: prva, da so jo v to »obrt« prisilile socialne razmere, ki jim je kot čuteča in trpeča ženska, ljubeča svojo hčer, podlegla in strupeno nastopa i proti sebi i proti družbi; kapitalizem jo je v mladosti zgrabil in jo izkoriščal; sedaj se maščuje in ga sama izkorišča. Lepo to ni, a je logično utemeljeno. Druga resnica nam dopoveduje o družinskih razmerah. Odnosaji med materjo in hčerko, ki ne vé, čigava hči je, so silno tragični, bolj tragična od Medeje, ki je košček za koščkom svojega deteta metala v morje, da se izogne svojemu preganjalcu. Ona pride socialnim razmeram za hrbet in jih izrablja. Tretja resnica pa se nam predstavlja baš v logični doslednosti hčerke. Ona kot resna slušateljica vsoučilišča, kot najvišje znanstvene institucije, ne more več soglašati z »obrtjo« svoje matere, dasi bi ji ravno ta rada priskrbela najlepšo bodočnost, kot bi si jo mogla pridobiti s svojim študijem.

Dramatikov imamo na svetu mnogo, med Francozi, Angleži in Spanci nam izkazujejo nekateri po sto in še več del. Moderna doba jih je po večini zavrgla.

Ko je nastopil na angleškem odru Bernard Shaw, so ga gledali nezaupno kot propagatorja socializma. On je bil tudi eden onih velikih umetnikov, ki se je pridružil mednarodnemu socialističnemu gibanju. Kot dramatik se odlikuje po svoji izvirnosti — ne tako kot Francoz Seribe — ki se je hudo ponavljal in pisal včasih duhovite, večinoma pa prav banalne stvari. In vendar je prodril i s svojo umetnostjo, i s svojimi tendencami. Kot znanstvenik prihaja v poštev kot sociolog, kot pisatelj — fanatik aforizma in paradoksa, kot novinar — iznajdljivec ironik.

Bernard Shaw nastopa kot socialen reformator. Z neizprosno logiko motri socialne razmere v sodobnem življenju. Dosleden je v vseh svojih dosedanjih delih. Bil je prvi, ki je pričel širiti marksizem na Angleškem. Dvanajst let se je boril proti reakciji, proti konservatizmu lordov, proti konservatizmu krogov okoli lista »Manchester Guardian«, zlasti pa proti imperijalizmu, ki si je osvojil večino kolonij po vsem svetu.

On je izrazit satirik: skoro vsa njegova dela so polemične vsebine. On bije v obraz hinavščini in licemerstvu solobne družbe. Baš v komediji »Obrt gospe Warrenove« se nam Shaw predstavlja kot najostrejšega sarkasta in obtoževalca javne morale. Od Shawa imamo Slovenci prevedenih že nekaj del, a od njih je vsekakor najučinkovitejše v besedilu imenovano.

Značaji v igri so zaertani ostro, zlasti izrazito je označeno razmerje med materjo in hčerko ter med pastorem in sinom. Največja tragika je v tem, ker vsi skupaj ne vedo (ali nečejo vedeti), kdo je oče mladi Warrenovi.

Obe ženski ulogi (ona gospe Nablocke in gospe Medvedove) sta bili odigrani lepo. V splošnem pa nastopajo igralci preveč afektirano. Malo več življenja, prosimo! Režija g. Skrbinska je bila neoporečna.

Delavska predstava v drami. V soboto, dne 23. t. m. priredi ljubljanska drama prvo delavsko predstavo v letošnji seziji, in sicer uprizori Langerjevo dramo »Periferija«, ki jo režira g. Šest. Ker so cene za poset te predstave močno znižane, bo omogočena udeležba najširšim ljudskim slojem. Predprodaja vstopnic se bo vršila od četrtka dalje pri dnevni blagajni v operi.

Režiser splitskega gledališča g. Rado Pregare je nevarno obolet in bo te dni v Zagrebu operiran.

Ata je smešen.

Lepo je, da »Slovenski Narod« pove v četrtkovem uvodniku »svojim« otročičem delavcem, kakšne naloge ima Delavska zbornica. O, to je hvalevredno; ali tako naivnih naukov ne bi smel dajati in pa več pedagoških talentov bi moral pokazati pri svojem poučevanju. Mi mu sicer odpustimo, toda ne verujemo, da bi njegove božajoče besede kaj zalegle, ker so otročje naivne.

Predvsem pripoveduje člankar, da klerikaleci in socialisti niso takih načel, da bi prav delali v zbornici. Klerikaleci že po svojem programu ne morejo biti zastopniki delavstva, socialisti pa tudi ne, ker ne marajo sporazuma v vseh gospodarskih in socialno-političnih vprašanjih z interesiranimi sloji. Če podjetniki zahtevajo carino, morajo biti socialisti zanjo, če zahtevajo podjetniki znižanje plač, podaljšanje delavnika, odpravo socialno-političnih in delavskovarstvenih zakonov, morajo delavski zastopniki v zbornici biti tudi za to. In ko našteje modri člankar vse te dolžnosti, pa pove, kaj hoče: **Socialna borba mora sloneti na socialni solidarnosti vseh interesiranih slojev.**

Tako! To je pa tisto, kar zagovarjajo klerikaleci, demokrati in narodni socialisti, kakor smo že zadnjič dokazali. In kakšna razlika naj še bo med njimi?

Pred volitvami v Delavsko zbornico so torej vse navedene stranke jasno povedale, da bo naloga njih zastopnikov v Delavski zbornici ta, da bodo delali v sporazumu z buržoazijo in kapitalisti proti delavstvu, dasi vsak delavec ve, da v boju med dvema razredoma v bistvu ni sporazuma in da tudi takozvanih skupnih interesov ni.

Propada industrija, socialno politiko in delavsko vanstvo demontirajo po notah, toda člankar se doslej še ni spomnil, da tudi gospodom priporoča socialno solidarnost. Nas hoče učiti!

O, take limanice pa ne bodo držale!

Brez naslova.

Nov dokaz volilne sleparije in pritiska. Po Ljubljani kroži te dni naslednja zaupna okrožnica: »Vaše blagorodje! Dne 2. februarja t. l. se vrše volitve v Delavsko zbornico. Volilno pravico ima vsak uslužbenec ali uslužbenka, ki je bila 5. decembra 1925 zavarovana pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev (prejšnja Okrajna bolniška blagajna). Tudi pri vas zapostujete 2 uslužbenca, ki sta vpisana v volilni imenik in imata volilno pravico. Glasovnice pa se ne dostavljajo na dom, temveč mora vsak **volilni upravičenec** po glasovnico **osebno**. Glasovnice se izdajajo samo do 27. januarja t. l. pozneje ne več. Pošljite takoj vaše uslužbence z delavsko knjižico ali drugo legitimacijo po glasovnico v novo poslopje Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani na Miklošičevi cesti poleg sodnijske palače. Glasovnice tvorijo uradne kuverte in se dobijo vsak dan od 9. do 12. ure in od 3. do 8. ure, tudi v nedeljo. Na kuverto, ki se jo dobi, naj se uslužbenec podpiše zadaj ter isto izroči Vam. Vgakemu uslužbencu **zabičajte, da mora kuverto zanesljivo prinesiti domov in jo izročiti Vam.** To kuverto potem takoj vročite, podpisano, ki bo skrbel, da pride na pravo mesto. **SDS podpira** neodvisno delavsko listo, katere nosilec je gospod Rudolf Juvan. Pričakujemo, da se zanesljivo odzovete temu pozivu pravčasno. Gospodarsko in politično društvo SDS za poljanski okraj. Povejte sedaj klerikaleci in demokrati, kdo slepari, kdo pritiska, kdo terorizira?

Dnevne novice.

Pogreb pokojnega sodr. Ljudevita Periča bo v soboto ob pol 4. pop., s hiše žalosti na Miklošičevi cesti 16.

Vse sodruge in organizacije (politične, kulturne, gospodarske, strokovne) vabimo, da se korporativno udeležijo pogreba našega zaslužnega in nepozabnega sodruga Ljudevita Periča.

Prozorna igra.

Včeraj smo omenili, da izrabljajo klerikaleci celo opazke in izjave v »Delavsko kmetskem listu« za svojo gonjo proti delavstvu in proti Delavski zbornici. Seveda izrabljajo oni te izjave v krivem in potvorenem smislu del sodrugov, ki se zbira okolu »D. K. L.«, ima sicer v gotovih pogledih svoje različno mnenje — kar ni prav nič slabega, ker socialisti nismo sekta, marveč stranka, široko ljudsko gibanje —, vendar so tudi ti sodrugi glede volitev v »Del. zbornico« mnenja, da mora tu delavstvo soglasno in enotno v boj, da morajo vsi zavedni delavci brez razlike glasovati za listo »Združene del. strokovne zveze Jugoslavije«. Ti sodrugi so to ponovno in dovolj jasno povedali: Meščanski listi in meščanski politični krošnjariji so pa posamezne besede v »D. K. L.« izkrižili tako, da more nepoučen delavec dobiti vtis, da je en del delavstva proti enotnemu nastopu pri teh volitvah. Prozorna je ta igra. Zato je toliko bolj potrebno, da vsi delavski listi pazijo, kaj in kako pišejo zlasti v času, ko se bije hud boj za temeljiti poraz nasprotnikov. Uverjeni smo pa, da tudi ta najnovejša meščanska intriga ne bo zalegla.

Priznanje. Pod naslovom »signorantstvo« priznava včeraj »Nar. Dnevnik« svoje ignorantstvo, kakor tudi, da se je glede Radičevega shoda zmotil. Tako je prav. »Nar. Dnevniku« bomo dali rade volje vsikdar prav, kadar bo odkrito priznal svoje ignorantstvo in svoje zmote.

Mlekarstvo v krizi. V nedeljo so zborovali v Ljubljani zastopniki mlekarških združenj in družb. Razpravljali so baje o kritičnem položaju mlekarstva. O stanju mlekarstva v Sloveniji je poročal mlekarški nadzornik g. Pevec in iz njegovega poročila posnemamo nekaj suhiv števil. Slovenske mlekarne prevedejo v enem letu približno 10 milijonov litrov mleka. Od teh konsumirajo mesta 12 milijonov litrov, 6 milijonov litrov predelajo v sir, iz 2 milijonov litrov pa napravijo surovega masla. Ker pa je izvoz mleka skoro popolnoma prenehal, v letu 1926, ga bodo izvozili približno le 2000 litrov, zato trdijo, da se nahaja mlekarstvo v akutni in težki krizi. — Za delavstvo in uradništvo je ta razprava zelo poučna in zanimiva, to pa za tega delj, ker delavske in uradniške družine prav nič ne čutijo, da bi bilo mleka preveč. Nasprotno. Ni še minil mesec, ko so mlekarne napovedovale in obečale povišanje mlečnih cen in grozile s podražitvijo mleka. In za praznike mleka in sirovega masla enostavno ni dobiti na trgu. Zato bo kriza mlekarstva — ne pa seveda dobičarskih in špekulativnih mlekarških družb in združenj — rešena takoj, kadar bo cena mleku sedanjim razmeram primerna in za delavske in uradniške plače zmagljiva. Monopolizirano oddajanje mleka potem dobičarskih podjetij je ustvarilo sedanjo krizo mlekarstva. Proti temu monopolu in nekontroliranemu izžemanju pa bo treba energičnega nastopa.

Zastojna telovadba. Ljubljana ima čisto svojevrstni šport: hojo po občestnih hodnikih. Poleg drsalnic, ki so si jih pripravili gibčni in nadebudni šolarji, da hitreje strgajo slabe Pollakove podplate, skrbje hišni posestniki, da se drsajo in da drse po hodnikih tudi odrasli, pametni ljudje. Seveda pa niso vsi pasanti tako gibčni, da bi jim bilo drsanje in padanje v zabavo. Po zapadlem snegu se nahajajo občestni hodniki naravnost v škandaloznem stanju. Velika večina hišnih posestnikov se sploh ne zmeni, da bi sneg odkidala s hodnikov, tisti pa, ki so sneg odmetali, ne potresajo hodnikov in povzročajo zato smrtno-

nevarno hojo po Ljubljani. Zahtevamo energično, da napravi policija red.

Pisalni stroj je ukradel Brijevec (Brinjevič) Ivo iz Dalmacije v Brežicah in po tatvini spratno pobegnil. Stroj je vreden 4000 dinarjev.

Posel razprodajalec, vozačev premoga ni baš prijeten, zlasti ne, ker se na cestah kar križajo in je konkurenca dosegla vse mogoče višine. In prodajalen B., ki si ga je najel G. Jakob, ta posel vsekakor ni prijal, ali vsaj zaslužek mu ni zadoščal. Prodajal je premog, žvižgal in žvižgal. Ko je izpraznil voz, je konja izpregel, voz zapeljal pod streho, se pri gospodarju niti zglasil, pač pa z izkapičkom odjadral v svet. Svota ni bila ravno velika, opomoči se ni mogel dosti — na izpregled ga pa le še ni bilo in tudi policija ga še ni dobila v roke.

Povrnila se je k starišem mladolletna Dragica Grebene, o kateri smo zadnjič pisali, da jo je izvabilo v svet. O motivih, ki so jo izpeljali do tega koraka, nam še ni znano.

Energična gostilničarka. Monter Pečnik Jakob se je hranil v gostilni Emilije Trele v Rožni dolini cesta III. 36 in gospodinjji nudil tudi razne usluge. Napeljal ji je v stanovanje elektriko in bil sploh uslužen možakar. Kar nakrat mu je pa zaplenila kovček iz njegove nezaklenjene sobe. V njem je Pečnik deponiral svoje perilo in obleko, vse skupaj vredno 1900 dinarjev. Pečnik jo je ovadil, ona se je pa izgovarjala, da kovček takoj vrne, čim on poravnava račun 49 dinarjev na hrani in pijači. On pa trdi, da je to svoto odslužil, ker ji je napeljal elektriko. Vsekakor je stvar zagonetna in bo končno osvetlila napeto razmerje med gospodinjami in v plačilnem razmerju odvisnimi »podaniki«.

Prijateljsko popivanje čestokrat preide v prepir, je pač taka zahteva alkohola. Prijateljsko sta popivala V. in F. Ker sta bila že oba vrnjena, sta šla v debati predaleč, sporekla sta se, in V. se je lotil F., ki pa ni pobegnil, temveč korenito odgovarjal. Zbil mu je baje umetno zobovje in mu prizadejal še nekaj znatnih poškodb. Čel prizor je opazoval C., pa je slabo navel. V. ga je nahrulil in mu za popotnico priložil še nekaj krepkih. So pač zahteve in naknadni davek alkohola precej znatni.

Policajska kronika. 20. januarja 1926 so bile izvedene sledeče aretacije: 1 radi povelje ter vložene sledeče ovadbe: 1 radi telesne poškodbe, 1 radi prilastitve tuje lastnine, 4 radi kaljenja nočnega miru, 1 radi pijanosti, 1 radi anulacije pobega, 3 radi prestopka cestno policijskega reda, 1 radi prekoračenja policijske ure, 1 radi prekoračenja obrtnega reda, 12 radi prestopka predpisov o zapiranju trgovin, 1 radi razmer na kolodvoru, 1 radi varnostne luči v kino »Ljubljanski dvor«.

IZJAVA.

Povodom izjave ljubljanske Krajevne Socialistične Omladine Jugoslavije, priobčene v 48. številki »Delavsko-kmetskega lista« in »Napreju« z dne 1. januarja 1926., izjavlja izvršni odbor Saveza Socialistične Omladine Jugoslavije, da v Sloveniji še ni formiran Oblastni Odbor SSOJ in v sled tega tudi ni mogel podajati take izjave.

Sarajevo, 5. januarja 1926.

Izvršni odbor

Saveza Soc. Omladine Jugoslavije.

Celje.

Celjski klerikaleci se jezijo, ker so izgubili enega najbolj uglednih občinskih odbornikov, g. Švigeča, kateri je prestopil v Radikalni klub. Radikalcem pa čestitamo na novi pridobitvi. Samo pazijo naj, da tudi njim ne uide, kajti demokrati bi ga tudi radi imeli.

Sodrugi in sodružice na delo! Zadnje dni so začeli naši nasprotniki z vsemi naporimi siliti zadnjega postla, ki visi na njihovi špagi, da vzdigne svoje glasovnice v bolniški blagajni in da jo nese domov svojemu gospodarju, da

ž njo prosto razpolaga. To se pravi, da bo kvverto oddal svoji politični organizaciji in na ta način glasoval proti delavskim interesom. Agitirajte pri vaših znancih, da ne bo nobeden naših somišljenikov zamudil dvigniti svoje glasovnice. Glasovnice se dobijo vsak dan od 8. zjutraj do 14. popoldne in od 18. pa do 20. zvečer v uradnih prostorih bolniške blagajne. Vsak naj vzame s seboj delavsko knjižico ali krstni list. Ker mnogi ne vedo kaj in kako, opozarjamo, da pride lahko vsak delavec ali delavka med gori navedenimi uradnimi urami v naš volilni lokal, v tajništvu, Vodnikova ul. 3, po potrebna pojasnila in informacije.

Samomor iz strahu pred operacijo. »Slovenec« in »Jutra« sta prinesla oba eno in isto poročilo, da je izvršil J. A. invalid v Invalidskem domu v Celju samomor. Bolehal je delj časa na nogi, pravita poročevalca »Slovenec« in »Jutra«, in zdravniki niso vedeli drugače pomagati, kot da mu amputirajo bolno nogo. Nadalje pravi »Slovenec«: Ubogi invalid, ki je v vojni in še po vojni spoznal vse grozne bolečine, se je pa amputacije tako ustrašil, da je raje izpil strup in šel prostovoljno v smrt. — V krogih izven Invalidskega doma pa krožijo govorice, ki pripovedujejo ravno nasprotno. Pravijo, da je revež nešteto krat prosil zavodnega zdravnika, da mu naj amputirajo nogo, ali kakorkoli pomagajo, da ga rešijo groznih muk. Pravijo, da se tej njegovi želji ni hotelo ugoditi. Zdravnik se je protivil. Baje je ta revež tarual in prosil, da se mu amputira, cele mesece, toda ni bil uslišan. Naposled, ko je videl, da je vse zaman, se je odločil za prostovoljno smrt. Govori se, da se niso hoteli odločiti za amputacijo vsled tega, ker bi moral v tem slučaju bolnik v drugo bolnico, kjer bi mogli morda biti mnenja, da se ni prav ravvalo. To je vest, ki kroži po Celju. Ne moremo skoro verjeti, da bi bilo vse to resnično, pač pa bi želeli, da se zadeva preišče in pojasni, ker bi sicer bili primorani zanimati se za raz-

mere v Invalidnici. Nočemo delati nobenemu krivice, tudi vodstvu zavoda ne, le omenjamo kot kronisti te govorice, da se zadeva pojasni in javnost pomiri.

»Pirola«. Tako se imenuje tvornica umetnega ognjemeta v Celju. V tej tvornici se je že zgodilo več nezgod. Ena je imela celo smrtonosne posledice. Kolikor smo doznali, se podjetje ne drži predpisov, ki so za takšna nevarna podjetja določeni. Zakaj pa bi se tudi predpisov držali? Saj ni nobenega nadzorstva, ki bi se za taka podjetja brigalo. Če se pripeti nesreča, takrat se hitro pro forma vse odstrani, kar ni dovoljenega, komisijonirati pa pridejo kvečjemu orožniki in teharski župan, ki se sami dosti ne razumejo, kaj je treba in kaj ne. Inšpekcija dela ima najbrže druge naloge, samo take ne, ki bi mogle zaščititi interese delavstva v podjetjih. Opozarjamo merodajne oblasti posebno na to podjetje, da ga strogo nadzirajo, pa ne samo takrat, kadar se spot pripeti kaka nesreča, da ima podjetnik priložnost odstraniti vse, kar bi delalo nje-ga odgovornega, temveč se mora nadzorovati slična podjetja nepričakovano. Želimo, da bi nam o tem podjetju ne bilo treba več pisati.

Prekmurske novice.

Murska Sobota. Shod, ki se je vršil v nedeljo 17. t. m., je bil kljub slabemu vremenu dobro obiskan in kar je najbolj važno je to, da so prišli na shod sami delavci-volilci v Del. zbornico. Sodr. Čeh iz Maribora je v lepem govoru pojasnil reakcionarno postopanje vseh meščanskih vlad, posebno pa sedanje, ki hoče odpraviti celo vrsto socialnih ustanov. Za tem je prešel na volitve v Del. zbornico ter končno pozval navzoče delavce, naj agitirajo za listo »Združene del. strok. zveze« ter naj se ne pustijo od delodajalcev in priganjačev meščanskih strank terorizirati. Protestna resolucija proti demontiranju socialnih institucij je

bila z živahnim odobravanjem soglasno sprejeta.

Ne bo vam nič pomagalo. Že zadnjič smo poročali, kako so začeli gotovi ljudje pritiskati na delavce in volilce v Del. zbornico ter jim izvabljeni glasovnice na nedopusten način. Stvar se seveda nadaljuje in posebno gospodje demokrati se izkazujejo kot izvrstni pritiskalci pri — služkinjah, na katere so se vrgli potem, ko so spoznali, da pri delavcih nič ne opravijo. Da pri tem sodelujejo tudi narodne in nenarodne dame, se samoobsebi razume, ker drugače bi stvar ne bila dovolj zabeljena. To si bomo seveda zapomnili za takrat, ko bodo gotovi ljudje očitali drugim »madžarstvo« in druge take reči. Za danes vam rečemo, da ste prišli prepozno, ker tudi, če dobite vse služkinje in kuharice na vašo stran — kar se vam seveda ne bo posrečilo — ostanejo delavski glasovi za »Združeno delavsko strokovno zvezo«, ki bo v Prekmurju dobila večino.

Ne hoste, ne, kaše pihali! Demokratje in klerikaleci so si tudi pri nas složni v tem, da očitajo delavskim zapnikom volilne goljufije in teroriziranje. Na vsa ta blebetanja rečemo samo, da kdor ima maslo na glavi naj ne hodi na solnce! Saj se poznamo, kaj ne?

Ah, ta prokleta mašina... Nekateri gospodje se silno hudujejo, da nimajo za volitve v Del. zbornico volilnega aparata v svojih rokah. Ker se oni na take aparate vrlo »razumejo«, mislijo, da izvršujejo tako kunšt tudi drugi, zato slišijo travo rasti. Da, da, je že res, da brez mašine gre bolj težko...

Ljutomer. Na shodu, ki smo ga sklicali preteklo nedeljo, je govoril s. Komavli in nam razložil kako hočejo meščanske vlade polagoma ukiniti vse ustanove v zaščito delavcev. Nadalje nam je poročal o volitvah v Del. zbornico, za katero se potegujejo razni prijatelji delavstva pod krinko »delavskih« krščanskih in nekrščanskih list. Sprejeta je bila protestna resolucija proti odpravi socialnih ustanov.

Hrastnik.

Čudno, a vendar resnično. Tako je n. pr. pri nas za časa volitev v Del. zbornico neki rudar D... zvest pristaš in zagovornik krivoverskega bemo-tizma, jako presenečen nad skupno listo »Zdr. del. strok. Zveze Jug.« Ker se pa zavedajo, da ne zaleže kritika naperjena na razdružitev enotne fronte na strokovnem polju, so ti slavni brrrrrnotovski protikompromisarji stopili v ožji stik s črnim klerikalizmom s čedno motivacijo, da skupno z njimi delajo proti volilnemu redu, na podlagi katerega so volitve v Del. zbornico deloma že zavržene s tem, da je vsak, ki je čutil potrebo in spoznal svojo dolžnost, oddal svojo lastnoročno podpisano glasovnico za gori imenovano listo, na kateri edino so taki delavski zapniki, ki hočejo resnično pomagati bednemu delovnemu ljudstvu iz današnjega mizernega, brezpravnega stanja. Da vas črne in lažirdeče bratec ta sloga delavstva boli, to mi vemo in vam tudi povemo, da čeravno vodite protiakcijo skupno z raznimi meščanskimi strankami, vam to zločinsko in hinavsko delo ne bo uspelo, nasprotno, še bolj vas bo ubilo. Ker se razum bistri, fraze raznih demagogov in filistrov ne zaležejo več. Meščanskim strankam, katerih sluge so postali tudi nekateri hrastniški brrrrrnotovei, nočemo več služiti. Sreča, da vas je vsega skupaj 7—8, če vas štejemo kot opozicijo in odbor skupaj. Vedite torej zaenkrat še to, da tako podlo izdajstvo še malo ne odgovarja marksistično-revolucionarnemu načelu javnosti, katerega ste polni in ki ga — žalibože — uporabljate samo v svrhu prikritja svojega hinavsko-šovinističnega in sadiističnega početja. Ali vsako tako in enako početje si razredno zavedno delavstvo zabeležuje v svoj album, kar se končno tudi ostro kaznuje s proletarskim paragrafom. Nič ne bo ostalo nemaščevano. **Idealist.**

Širite »Del. Politiko«!

Mestna občina Ljubljana sporoča pretužno vest da je danes preminul gospod

Dr. Ljudevit Perič

advokat v Ljubljani

kateri je bil med leti 1921 in 1924 dvakrat ljubljanski mestni župan in je blagru naše občine posvečal vse svoje mlade sile.

Pogreb bo v soboto, dne 23. januarja 1926 ob polštirih popoldne iz stanovanja, Miklošičeva c. št. 16.

Preblagi pokojnik ostaja našemu mestu v najčastnejšem spominu!

V Ljubljani, dne 21. januarja 1926.

Naš nad vse ljubljani soprog, oče, sin, brat in svak

Dr. Ljudevit Perič

nas je v četrtek, dne 21. januarja ob desetih dopoldne v 42. letu svojega dela in blagru posvečenega življenja, za vedno ostavil v žalosti in neutolajni tugi.

Pogreb bo v soboto, dne 23. januarja 1926 ob polštirih popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta št. 16 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo čitala v cerkvi Marijinega Oznanenja.

V Ljubljani, dne 21. januarja 1926.

Cirila Perič roj. Golia
v svojem in v imenu vseh sorodnikov.

Sporočamo, da je član naše organizacije, sodrug

dr. Ljudevit Perič

dne 21. januarja t. l. ob 10. uri dopoldne po dolgi mučni boleznini umrl.

Še mlad dijak se je navdušil za ideale socializma in jim ostal zvest do smrti.

Kot discipliniran član naše organizacije je vsekdar vneto vršil poverjene naloge svoje organizacije.

Pogreb pokojnika se bo vršil v soboto, dne 23. t. m. ob polštirih popoldne iz hiše na Miklošičevi cesti št. 16 na pokopališče k Sv. Križu.

Sodrug, ohranimo mu časten spomin!

V LJUBLJANI, dne 21. januarja 1926.

Krajevna politična organizacija SSJ v Ljubljani.